

Yükseköğretim Merkezi Yerli, Milli Akademik Arşiv Yazılımı ve Standartlaşma

Müslüm Yurtseven - İskenderun Teknik Üniversitesi
Kazım Şentürk - Bursa Uludağ Üniversitesi

ÜNAK 2020

Akademik Yayıncılık, Açık Bilim ve Kütüphane(c)ler

1 - 2 Ekim 2020

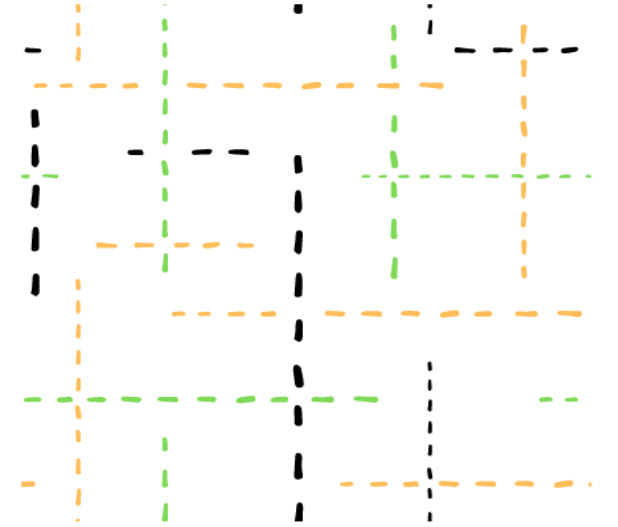
Yaşar Üniversitesi, İzmir

Açık erişim, bilgi ve bilimin toplumsallaştırılması sürecini örgütleyen yayıncılık biçimi olarak tanımlanabilir.

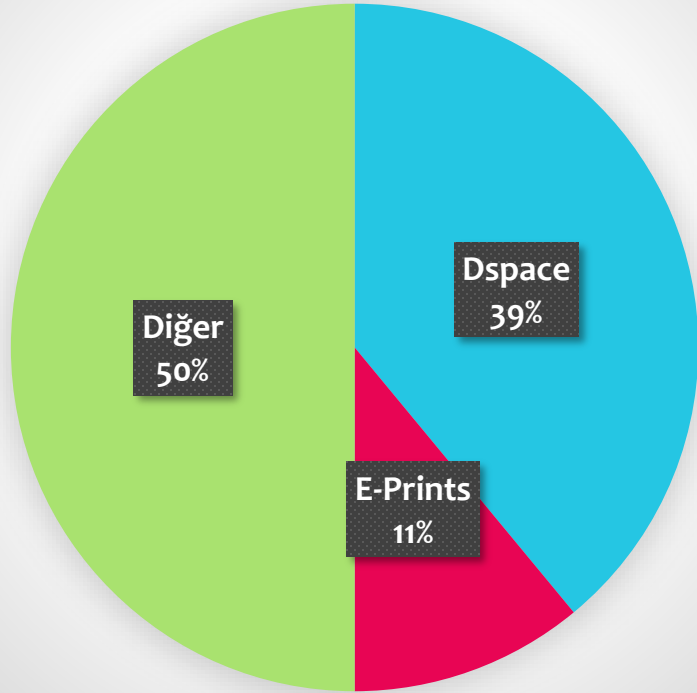
Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivler Üzerine Yapılan Genel Çalışmalar ve Türkiye’de Durum

- 2002** Budapeşte Açık Erişim Girişimi.
- 2003** Açık Erişim Yayıncılığı Üzerine Bethesda Bildirimi.
- 2003** Fen ve İnsan Bilimlerindeki Bilgiye Açık Erişim Üzerine Berlin Bildirgesi.
- 2004** Hacettepe Üniversitesi Açık Arşivi kuruldu.
- 2005** Ankara Üniversitesi Açık Arşivi kuruldu.
- 2006** Akademik Bilişim 2006 ve Bilgi Teknolojileri Kongresi IV’te sonuç bildirgesinde “Türk Üniversiteleri Açık Erişimi ve Kurumsal Arşivlerin Kurulmasını Destekliyor” ifadesine yer verildi.
- 2006** ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler (AEKA) çalışma grubu kuruldu
- 2007** Yükseköğretim Kurulu (YÖK) bünyesindeki Ulusal Tez Merkezi tarafından 2007 yılında Elektronik Tez Arşiv Projesi başlatıldı.
- 2008** OpenDOAR’a ilk kurumsal akademik arşiv kaydı yapıldı. (Ankara University Archive System)
- 2009** ULAKBİM bünyesinde 5 farklı veri tabanını erişime açıldı
- 2009** OpenAIRE Projesi.
- 2011** OpenAIREplus Projesi.
- 2011** Akdeniz Ülkeleri Açık Erişim Ağı (MedOANet) Projesi.
- 2012** 1. Ulusal Açık Erişim Çalıştayı.
- 2013** DergiPark Projesi.
- 2013** OpenAIRE/CERN’in geniş kapsamlı arşivi ZENODO kuruldu.
- 2014** Pasteur4OA Projesi.
- 2014** Yükseköğretim Kurulu Kurumsal Arşivler ve Açık Erişim Çalışma Grubu kuruldu.
- 2015** OpenAIRE2020 (“Horizon 2020”) Projesi.
- 2015** Açık Bilim Danışma Komitesi oluşturuldu.
- 2016** Harman: Türkiye Akademik Arşiv kuruldu.
- 2018** Yükseköğretim Açık Bilim ve Açık Erişim Çalışma Grubu kuruldu.
- 2018** Aperta: TÜBİTAK Açık Arşivi kuruldu
- 2018** OpenAIRE Advance
- 2019** Yükseköğretim Araştırma Verisi ve Açık Veri Alt Çalışma Grubu kuruldu.

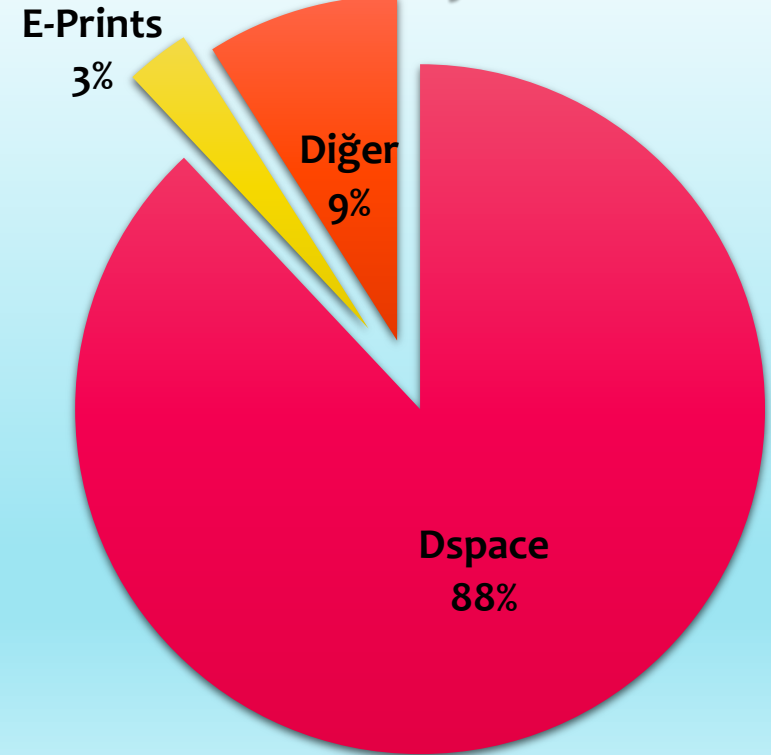
OpenDOAR İstatistiklerine Göre Kurumsal Akademik Arşiv Yazılımları

Dünya

Erişim adresi: v2.sherpa.ac.uk/view/repository_visualisations/1.html

Türkiye

Erişim adresi: https://v2.sherpa.ac.uk/view/repository_by_country/Turkey.default.html

14 Eylül 2020

DSpace Özellikleri

- ✓ Tüm içerik (Word, ppt, pdf, video vb.) türlerini kabul eder
- ✓ Dublin Core (DC) üst veri standardını kullanır
- ✓ Özelleştirilebilir web arayüzünü destekler
- ✓ Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü'nü (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting - OAI-PMH) destekler
- ✓ Onaylama, düzeltme, ret veya yazara dönülerek "işlemi azaltma" yoluyla içeriği oluşturma seçeneklerine sahip iş akışı özelliği vardır
- ✓ Lucene arama motoru ile tam metinde arama yapma imkanı sağlar
- ✓ Java API aracılığıyla geliştirilebilir
- ✓ PostgreSQL veya Oracle veri tabanlarını kullanır
- ✓ Çoklu dil seçeneği vardır
- ✓ RSS desteği vardır
- ✓ OpenAIRE uyumludur
- ✓ 4.0 sürümünden itibaren Türkçe dil dosyalarını içermektedir

DSPACE Eksiklik / Problem

Resim: Freepik.com

Türkiye

4.1, 4.2, 6.2 versiyon

Dünya

6.3 versiyon

DSPACE 7.0
Beta Sürümü

- ✓ Versiyonlar arasında veri giriş formlarındaki farklılıklar
- ✓ Detaylı ve karşılaştırmalı istatistik eksikliği
- ✓ Kayıt sonrası geriye dönük işlem karmaşıklığı
- ✓ Otomatik veri transferi eksikliği
- ✓ Referans Yönetim Sistemleriyle entegrasyon eksikliği
- ✓ Yayın atıf bilgisi oluşturma eksikliği
- ✓ Araştırmacı profili oluşturma eksikliği
- ✓ Yazar ID'lerinin tanımlanmasındaki sorunlar
- ✓ Aktif linklerle desteklenmeyen veri sorunları
- ✓ Kullanıcı için uyarı sistemleri eksikliği
- ✓ "Arama" "filtreleme" modüllerindeki eksiklikler

Veri Girişlerinde Standartlar Neden Önemlidir?

Yazar	(200)	Dil	(21)
İçindekiler, Kapak ve	45	Türkçe	1451
Dergisi, Pamukkale Üniversites...	37	tr	1342
DERGİSİ, Pamukkale Üniversite...	34	en	344
KÖKTÜRK, Gülden	18	İngilizce	195
YALÇIN,ERCÜMENT	14	Turkish	23
Süleyman Demirel Üniversitesi...	12	Türkçe	19
İçindekiler, Kapak	10	English	8
12241 Mutlutürk, Mahmut, 196...	9	en_US	5
KURTULUŞ, Cengiz	9	TR	4
ONARGAN, Turgay	9	tr; en	4
MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ DERG...	8	<i>Daha fazla</i>	<i>Daha az</i>
Süleyman Demirel Üniversitesi...	8		
EYYUBOV, Cemal	7		
BOZKURT, Ali	6		
KAYA, Birol	6		
Mühendislik Bilimleri Dergisi, P...	6		
YARBAŞI, Necmi	6		
mazlum, uğur	6		
Ünal, Ahmet	6		
ŞAHİN, Fatma	6		
<i>Daha fazla</i>	<i>Daha az</i>		

Bir veri kaç kişi tarafından kaç farklı sisteme ne kadar zamanda girilmektedir?

Ortak yazarlı makalelerde durum nasıldır?

Kamuda Web
Tabanlı Merkezi
Yazılımlar

Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)

Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS)

Yeni Harcama Yönetim Bilişim Sistemi (MYS)

Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi

Mali işlemlere ilişkin süreçlerde kullanılan otomasyon sistemlerinin, elektronik belge, elektronik imza, otomatik muhasebe gibi yeni teknolojik imkânlarla kavuşturulması ve mali yönetim sistemi için süreç odaklı bütünleşik bir bilişim sistemi altyapısının oluşturulması amacıyla da Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından **Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi** geliştirilmiştir.

Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi

Mevcut Sorunlar

- Bilişim sistemleri arasındaki sınırlı entegrasyon,
- Mükerrer iş süreçleri ve aynı işlem için farklı uygulama,
- Bilişim teknolojilerinden elde edilmesi beklenen fayda düzeyinin yetersizliği,
- Emek-yoğun olarak devam eden işlemler ve verimlilik kaybı,
- Bilgi sistemleri arasındaki veri ihtiyacının yeniden veri girişi yöntemi ile yapılması,
- Bilişim sistemlerine yönelik ortak bir veri sözlüğü bulunmaması,
- Plan-program-bütçe bağlantısı ile hedef-bütçe-performans ve hesap vermede zorluk,
- Karar alma süreçlerinde ihtiyaç duyulan veri setinin oluşturulamaması,
- Kaynakların belirlenecek önceliklere göre tahsisi ve bunların takibinde sıkıntı yaşanması,
- Taahhütlerinin takibinde ve varlıkların yönetiminde sistemlerin yetersizliği,
- Sistemlerin mevcut yapıları nedeniyle yeni teknolojileri kullanma ve uyum sorunu,
- İdarelerin, merkezi sistemler tarafından üretilen mali bilgiye erişim imkanının sınırlılığı,
- Vatandaş odaklı projelerin gerçekleştirilmesinde sıkıntılar yaşanması,
- Sorumlulukların, yükümlülüklerin ve standartların net olarak belirlenememiş olması,
- Denetim süreçlerinde bilişim teknolojilerinden istenilen düzeyde yararlanılamaması

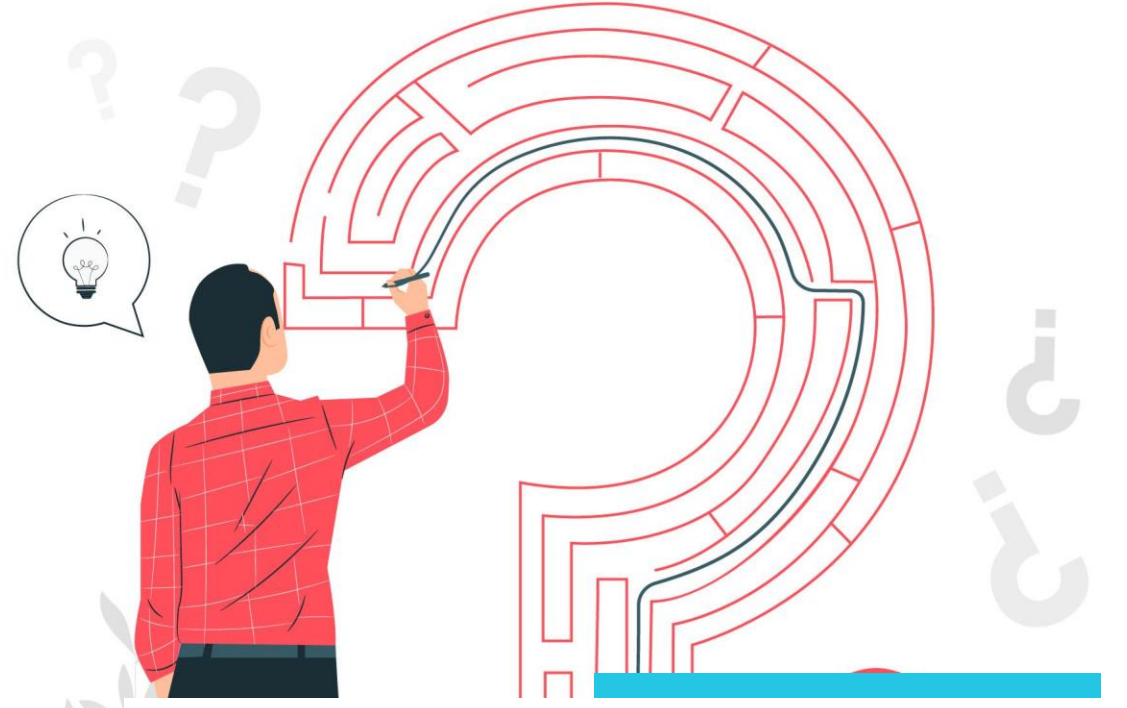
Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi (t.yb). Mevcut sorunlar.
Erişim adresi: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/mevcut-sorunlar>

Beklenen Yararlar

- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması,
- Harcama süreçlerindeki kontrol düzeyinin artması,
- Kamuda finansal raporlama imkanlarının geliştirilmesi,
- Karar alma süreçlerinde istatistiksel analiz yöntemlerinin etkin ve yaygın kullanılması,
- Mali süreçlerdeki iş ve işlemlerin daha hızlı ve doğru bir şekilde yerine getirilmesi,
- Elektronik belgenin yaygınlaşmasıyla birlikte, kağıt kullanımının en aza indirilmesi ve kağıda dayalı süreçlerden dolayı oluşan sorunların giderilmesi,
- Otomasyon düzeyindeki artışa bağlı olarak insan kaynağının verimli alanlarda değerlendirilmesi,
- İç ve dış denetim faaliyetlerinde bilgisayar destekli tekniklerin kullanım imkanının artması,
- Ülkemizin içinde bulunduğu e-Dönüşüm sürecinin hızlanması.

Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi (t.yc). Beklenen faydalar.
Erişim adresi: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/beklenen-faydalar>

- Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması,
- Merkezi sisteme bağılı olarak insan kaynağının açık erişimli çalışmalarda farkındalık yaratacak çalışmalarda değerlendirilmesi,
- Veri girişlerinde standardizasyon sağlanması,
- Mükerrer veri girişlerinin önüne geçilmesi,
- Akademiye ilişkin karar alma süreçlerinde istatistiksel analiz yöntemlerinin etkin ve yaygın kullanılması,
- Kurumsal akademik arşivler için yazılım ve donanım maliyetlerinin azalması,
- Açık kaynak kodlu yazılımların geliştirilmesi ve pazarlanması,
- Üniversitelerin akademik web sayfa gereksinimlerinin karşılanması,
- Elektronik ortamda oluşan akademik malzemenin uzun dönemli koruması için gerekli koşulların merkezi otorite tarafından sağlanması beklenmektedir.

Neden?

Yükseköğretim Merkezi Yerli, Milli Akademik Arşiv Yazılımı ve Standartlaşma

Resim: Freepik.com

- ✓ Web tabanlı merkezi bir yazılım olmalı
- ✓ Her yayın türü için farklı veri giriş formları hazırlanmalı
- ✓ Veri alış verişine uygun bir yapı (OAI-PMH) olmalı
- ✓ ResearcherID, ORCID iD, YÖK ID sisteme tanımlanmalı
- ✓ Crossref'ten otomatik veri çekebilmeli
- ✓ Araştırmacı/Yazar profil sayfası oluşturulmalı
- ✓ Akademik çıktı üreten tüm kamu kurum ve kuruluşları sisteme dâhil edilmeli
- ✓ Sistem yönetimi kütüphaneciler tarafından yapılmalı
- ✓ Her bir araştırma kuruluşu için uluslararası tanımlayıcı numara sağlanmalı ve bu numaralar sistem mimarisinde kullanılmalıdır. Bu konuda, kurumsal bağlantıları yakalayan ve araştırma kuruluşları, araştırma çıktıları ve araştırmacılar arasındaki bağlantıları (kalıcı tanımlayıcılar ve ağa bağlı araştırma altyapısı aracılığıyla) sağlayan herhangi bir sistemde uygulanmak üzere özel olarak tasarlanan Research Organization Registry (ROR) incelenmelidir. Bu yöntemle Crossref üzerinden daha sağlıklı veri çekilmesi olanaklı olacaktır.

Özellikleri ?

TEKNİK

Resim: Freepik.com

- ✓ İçerik arama, kaydetme, uyarı oluşturma, referans yönetim sistemlerine bilgi aktarma özellikleri olmalı; yayınların atıf sayıları, görüntüleme sayıları, indirme sayıları, paylaşım sayıları gibi metrik ve altmetrik bilgileri paylaşılmalı
- ✓ Tam metin erişim
- ✓ Lisanslanma koşulları belirtilmeli
- ✓ Kurum çalışmalarına yönelik sistemde detaylı ve karşılaştırmalı istatistik bilgisi verilmeli
- ✓ İstatistik bilgisi herkese açık ve şeffaf olmalı
- ✓ Web ara yüzünün tasarımı için lens.org gibi küresel siber altyapılar incelenmelidir

Özellikleri ?

GÖRÜNÜM

Resim: Freepik.com

498,593 Scholarly Works

Refine Your Search ? Search

[Hide Query Details](#) [Edit Search](#) [Search Patents](#)

- FILTERS** ⓘ
- Date Range
  - Flags
  - Author
  - Institution
  - Institution Country/Region 1
  - Identifier Type
  - Funding
  - Journal
  - Conference Name
  - Publication Type
  - Publisher
  - Subject Matter
  - Open Access
  - Query Tools
  - New Structured Search

Scholar Results

Scholarly Works (498,593) = All Docs

Filters: Institution Country/Region = (Turkey)

Citing Patents 30,039	Patent Citations 34,817	Works Cited by Scholarly 362,709	Scholarly Citations 6,253,998
--	--	---	--

Scholarly Works

Citing Patents

List

Analysis

Expand All
  Save Query
  Share
  Export
  Cited by Patents
  Hide Analysis
  Patent Citations (highest)

A new, structurally nonredundant, diverse data set of protein-protein interfaces and its implications

Ozlem Keskin, Chung-Jung Tsai, Haim J Wolfson, Ruth Nussinov

Protein Science, Issue: 4, Volume: 13, Pages: 1043-1055. Apr 1, 2004

Additional Info: [Open Access](#) [Patents](#) [Substance](#) [Funding](#) [Affiliation](#) [Field of Study](#)

330 Patent Citations 189 Scholarly Citations Reference Count: 53

Journal Article [058-449-969-249-120](#) [10.1110/ps.03484604](#) [15044734](#) [2280042](#)

Show 10 Results < 1 2 3 4 5 >

Institution Name

 Hacettep... 38,066	 Istanbul ... 37,632	 Middle Ea... 27,270	 Ankara U... 24,550
			

Feedback

**Üniversitelerde
“Açık Erişim ve Açık Bilim Ofisi”
kurulmalıdır**

Ortak Akıl İle
Yerli ve Milli
Yazılım

Müslüm Yurtseven
muslum.yurtseven@iste.edu.tr

Kazım Şentürk
ksenturk@uludag.edu.tr

Teşekkürler